

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 17 listopada 2006 r.

**w sprawie środków przymusu bezpośredniego stosowanych przez funkcjonariuszy
Centralnego Biura Antykorupcyjnego**

Na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. Nr 104, poz. 708 i Nr 158, poz. 1122) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa rodzaje środków przymusu bezpośredniego, przypadki i sposób ich stosowania, a także sposób dokumentowania przypadków zastosowania środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariusza Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwanego dalej „funkcjonariuszem”.

§ 2. 1. Funkcjonariusz może stosować środki przymusu bezpośredniego po bezskutecznym wezwaniu osoby, wobec której środki te miałyby być użyte, do zachowania się zgodnego z prawem i uprzedzeniu o możliwości zastosowania tych środków.

2. Funkcjonariusz może odstąpić od wezwania osoby do zachowania się zgodnego z prawem oraz od uprzedzenia o zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego, jeżeli zwłoka w zastosowaniu środka przymusu bezpośredniego groziłaby niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia ludzkiego bądź mienia.

§ 3. 1. Funkcjonariusz powinien stosować środki przymusu bezpośredniego w taki sposób, aby osiągnięcie podporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom powodowało możliwie najmniejszą dolegliwość dla osoby, wobec której zastosowano środki przymusu bezpośredniego.

2. Funkcjonariusz jest obowiązany odstąpić od dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego, gdy osoba, wobec której użyto tych środków, podporządkowała się wydanym poleceniom.

3. Jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom, funkcjonariusz może stosować jednocześnie różne środki przymusu bezpośredniego.

§ 4. 1. Funkcjonariusz ma prawo stosować następujące rodzaje środków przymusu bezpośredniego:

- 1) siłę fizyczną w postaci chwytów obezwładniających lub podobnych technik obrony lub ataku;
- 2) środki i urządzenia techniczne, przeznaczone do obezwładniania i konwojowania, w postaci:

- a) kajdanek,
 - b) prowadnic,
 - c) kaftanów bezpieczeństwa, pasów i siatek obezwładniających,
 - d) paralizatorów elektrycznych;
- 3) urządzenia techniczne przeznaczone do zatrzymywania pojazdów, w postaci kolczatek drogowych i innych przeszkód umożliwiających zatrzymanie pojazdu;
- 4) chemiczne środki przeznaczone do obezwładniania osób, w postaci ręcznych miotaczy gazowych lub ręcznych granatów łzawiących.

2. Wobec kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat, starców oraz osób o widocznym kalectwie stosuje się wyłącznie chwytły obezwładniające.

§ 5. 1. Siłę fizyczną stosuje się w celu obezwładnienia osoby, odparcia czynnej napaści albo zmuszenia do wykonania polecenia, o którym mowa w § 3 ust. 1.

2. Używając siły fizycznej, nie wolno zadawać uderzeń, chyba że funkcjonariusz działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie lub zdrowie ludzkie bądź mienie.

§ 6. 1. Kajdanki i prowadnice można stosować wobec osób skazanych, tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi.

2. Kajdanki i prowadnice stosuje się:

- 1) na polecenie sądu lub prokuratora;
 - 2) wobec osób podejrzanych lub oskarżonych o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu albo skazanych za takie przestępstwo.
3. Prowadnicę można stosować wobec osób, których wygląd wskazuje na wiek poniżej 17 lat, w przypadkach, o których mowa w ust. 1.

4. Kajdanek nie stosuje się wobec osób, których wygląd wskazuje na wiek poniżej 17 lat, z wyjątkiem nieletnich, których wygląd wskazuje na wiek powyżej 15 lat, podejrzanych o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu.

5. Kajdanki zakłada się na ręce trzymane z przodu, a osobie, która zachowuje się agresywnie — na ręce trzymane z tyłu.

6. Prowadnice zakłada się w ten sposób, że jeden z chwytów prowadnicy zakłada się na rękę nieletniego, a drugi chwyt funkcjonariusz zakłada sobie na rękę lub trzyma w ręku.

7. Kajdanki i prowadnice zdejmuje się niezwłocznie po wprowadzeniu osób, wobec których je zastosowano, do pomieszczeń służbowych zabezpieczonych przed możliwością ucieczki, aresztów lub na salę rozpraw, chyba że sąd zarządzi inaczej.

§ 7. 1. Kaftan bezpieczeństwa, pasy lub siatkę obezwładniającą stosuje się wobec osób, które swoim zachowaniem stwarzają niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, jeżeli jednocześnie bezpośrednio jest zagrożone życie, zdrowie lub wolność człowieka, a zastosowanie innych środków przymusu jest niemożliwe albo okazało się bezskuteczne.

2. Siatkę obezwładniającą można stosować także:

- 1) w pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa;
- 2) w celu udaremnienia ucieczki osoby skazanej, tymczasowo aresztowanej lub zatrzymanej.

3. Kaftan bezpieczeństwa, pasy lub siatkę obezwładniającą zdejmuje się niezwłocznie, jeżeli ustały przyczyny stanowiące podstawę ich założenia.

§ 8. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w § 6 i 7, nie może powodować nadmiernego ucisku na żuchwę i szyję, klatkę piersiową i jamę brzuszną, utrudniać oddychania i tamować obiegu krwi.

§ 9. 1. Stosowanie kolczatek drogowych i innych przeszkód umożliwiających zatrzymanie pojazdu odbywa się z udziałem Policji.

2. W celu uzyskania pomocy Policji o zamiarze zastosowania kolczatki drogowej albo innej przeszkody umożliwiającej zatrzymanie pojazdu mechanicznego lub innego środka przewozowego należy zawiadomić najbliższą jednostkę Policji, na której terenie ma zostać zastosowany ten środek przymusu.

3. Kolczatka drogowa lub inne przeszkody umożliwiające zatrzymanie pojazdu mechanicznego mogą być stosowane w przypadku, gdy osoba prowadząca pojazd nie zatrzymała się pomimo sygnału do zatrzymania, wydanego w sposób zrozumiały i widoczny dla kierowcy zatrzymywanego pojazdu przez umundurowanego funkcjonariusza Policji znajdującego się w pobliżu oznakowanego pojazdu służbowego.

4. Kolczatki drogowej nie stosuje się do zatrzymania pojazdów jednośladowych.

5. Zastosowanie kolczatki drogowej lub innej przeszkody należy poprzedzić wstrzymaniem ruchu drogowego w obu kierunkach na odległość nie mniejszą niż 100 m od kolczatki lub innej przeszkody oraz sygnałem zatrzymania podanym przez umundurowanego funkcjonariusza Policji znajdującego się w pobliżu oznakowanego pojazdu służbowego.

6. Jeżeli ze względu na okoliczności faktyczne zachodzi potrzeba natychmiastowego zatrzymania pojazdu mechanicznego lub innego środka przewozowego, a zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, jest niemożliwe, należy:

- 1) stosować tryb postępowania określony w ust. 3;
- 2) niezwłocznie po ustąpieniu przyczyny zawiadomić jednostkę Policji, o której mowa w ust. 2.

7. W przypadku blokowania przejazdu oznakowanym pojazdem służbowym Policji z włączonymi sygnałami świetlnymi można odstąpić od wstrzymania ruchu drogowego.

§ 10. 1. Paralizator elektryczny można stosować, jeżeli zastosowanie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe lub okazało się bezskuteczne, w przypadkach:

- 1) obezwładniania osoby niepodporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia niebezpiecznego narzędzia;
- 2) odparcia czynnej napaści lub pokonania czynnego oporu;
- 3) zatrzymania osoby albo udaremnienia ucieczki osoby skazanej, tymczasowo aresztowanej bądź zatrzymanej z powodu podejrzenia o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia;
- 4) przeciwdziałania niszczeniu mienia;
- 5) obezwładniania agresywnych lub niebezpiecznych zwierząt.

2. Przy stosowaniu paralizatora elektrycznego należy zachować ostrożność, uwzględniając jego właściwości mogące stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego.

§ 11. 1. Chemiczne środki obezwładniające można stosować w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści;
- 2) pokonywania czynnego lub biernego oporu;
- 3) pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa;
- 4) udaremnienia ucieczki osoby skazanej, tymczasowo aresztowanej lub zatrzymanej;
- 5) przeciwdziałania niszczeniu mienia.

2. Przy stosowaniu chemicznych środków obezwładniających należy zachować ostrożność, uwzględniając ich właściwości mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzkiego.

§ 12. 1. Jeżeli wskutek zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby, funkcjonariusz jest obowiązany natychmiast udzielić tej osobie pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zapewnić pomoc lekarską.

2. Pomoc lekarską zapewnia się zawsze kobiecie ciężarnej, wobec której użyto środka przymusu bezpośredniego.

3. Funkcjonariusz może odstąpić od obowiązku, o którym mowa w ust. 1, w przypadku, gdy zostanie zapewnione udzielenie pomocy przez inne właściwe podmioty, które są obowiązane do udzielania pomocy zranionej osobie.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku zastosowania środka przymusu nastąpiła śmierć osoby albo szkoda w mieniu, funkcjonariusz jest obowiązany do:

- 1) zabezpieczenia śladów na miejscu zdarzenia i niedopuszczenia na to miejsce osób postronnych;
- 2) w miarę możliwości, ustalenia świadków zdarzenia;
- 3) powiadomienia o zdarzeniu bezpośredniego przełożonego.

5. Jeżeli w wyniku zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiła śmierć lub zranienie osoby, bezpośredni przełożony jest obowiązany niezwłocznie spowodować zabezpieczenie śladów i dowodów związanych z zastosowaniem środka przymusu bezpośredniego, a także zawiadomić o tym wyższego przełożonego oraz właściwego miejscowo prokuratora.

§ 13. 1. Fakt zastosowania środka przymusu bezpośredniego funkcjonariusz dokumentuje w notatce, którą przedstawia bezpośredniemu przełożonemu.

2. Notatka, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać w szczególności:

- 1) wskazanie stanowiska służbowego, imienia i nazwiska funkcjonariusza;
- 2) określenie czasu i miejsca zastosowania środka przymusu bezpośredniego;
- 3) dane osoby, wobec której zastosowano środek przymusu bezpośredniego;
- 4) powody i rodzaj zastosowanego środka przymusu bezpośredniego;
- 5) opis działań funkcjonariusza poprzedzających zastosowanie środka przymusu bezpośredniego;
- 6) określenie skutków zastosowania środków przymusu bezpośredniego;
- 7) dane dotyczące ewentualnych świadków zdarzenia;
- 8) podpis funkcjonariusza.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.